

Not: Büyükşehir belediye sınırlarındaki yolların sorumluluğunun hangi idareye ait olduğu hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 14399437/622.02-4061013

06/07/2022

Konu : GÖRÜŞ (Büyükşehir İçindeki Yolların Sorumluluğu)

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) .././2021 tarihli ve ... sayılı yazımız.
b) .././2022 tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi (b) yazınızda özetle; .././2021 tarihli ve ... sayılı yazıya istinaden verilen .././2021 tarihli ve ... sayılı görüş yazımızın, büyükşehir belediyelerinin şehir içi yolların yapımı ile ilgili genel yetkisi bulunduğu belirtilerek, önceden il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birlikleri tarafından yerine getirilen köyler ile ilçe merkezleri arasındaki yolların yapım, bakım ve onarım hizmetlerinin 6360 sayılı kanun sonrasında ilçe belediyelerince yerine getirilmesinin yeterli ekonomik kaynaklara sahip olunmadığı gerekçesiyle yeniden değerlendirilmesi talep edilmiştir.

İlgi (a) yazımızda özetle “... ilçe belediyeleri merkezindeki 6360 sayılı Kanun’un yürürlüğü öncesi mahalle olan yerler ile 6360 sonrası ilçeye bağlanan mahallerin içindeki şehir içi yolların sorumluluğunun ilçe belediyesinde bulunduğu, 6360 sayılı Kanun ile ilçeye bağlanan ve köyden mahalleye dönüşmüş mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar ile bu mahalleleri birbirine bağlayan yolların sorumluluğunun büyükşehir belediyesinde bulunduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan 6360 sayılı Kanun öncesi köy iken köy bağı (yazlık-kışık kullanım dâhil) ve köy tarlası vb. hükümdeki yerlerle ilgili büyükşehirlere kanunla verilen özel bir yetki ve sorumluluk olmadığından belediyelerin şehir içi yol yapımıyla ilgili genel yetkisine istinaden; mahalle bağıları ve tarlaları ile mahalle merkezleri arasındaki yollar ile aynı mahallenin bağılarını ve tarlalarını birbirine bağlayan yolların sorumluluğunun ilçe belediyesinde bulunduğu değerlendirilmektedir.

Son olarak, büyükşehir belediyelerinin tarımı ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyette ve hizmette bulunabileceğinden bu kapsamda kalan yolların da yapım, bakım ve onarımını üstlenebileceği; öte yandan büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyon büyükşehir belediyesi tarafından sağlanmakta olduğundan büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyeleri veya ilçe belediyelerinin kendi aralarında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilaf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisinin yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkili olması nedeniyle konuyla ilgili büyükşehir belediyesince yönlendirici ve düzenleyici karar verilebileceği ...” şeklinde değerlendirme yapılmıştır.

Diğer taraftan, 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 3 üncü maddesinde; “...

Mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıflar bu Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idareleri için ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, Hazineye, valiliklere, büyükşehir belediyelerine ve bağı kuruluşlarına veya ilçe belediyelerine yapılmış sayılır. Tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerine 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve diğer mevzuatla verilmiş

olan yetki, görev ve sorumluluklar ilgisine göre bu kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Söz konusu il özel idarelerinin mahkemelerde süren davaları ile il özel idaresi olarak faaliyet gösterdikleri dönem ve yapılan işlemlere ilişkin olarak açılacak davalarda muhatap, devir işleminin yapıldığı ilgili kurum ve kuruluştur.

...

(6) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen I (a) grubu maden ruhsatı ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa göre verilen jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.

(7) 3213 sayılı Kanuna göre maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.

...” hükmü,

Geçici 1 inci maddesinde; “... (5) Bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, büyükşehir belediyesine ve bağlı kuruluşuna veya ilçe belediyesine devredilmesine karar verilir. Devir işlemi, yapılacak ilk mahalli idareler genel seçimi tarihinde uygulamaya konulur. Maliye Hazinesine devredilen taşınmazlar Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla kullanmakta olan kurumlara tahsis edilmiş sayılır. Hazinesin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Maliye Bakanlığınca, bu Kanunun 1 inci maddesiyle tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerine, belediyelere ve köy tüzel kişiliklerine tahsis edilmiş olanlar; kuruluş kanunlarıyla kendilerine verilen kamusal nitelikteki görevleri yerine getirmeleri amacıyla ve komisyon kararıyla; ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşlarına, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, büyükşehir belediyelerine, büyükşehir belediyelerinin bağlı kuruluşlarına ve ilçe belediyelerine tahsis edilmiş sayılır.

(6) Bu Kanuna göre tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin personeli, komisyon kararıyla ilgisine göre yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilir.

(7) Bu Kanunla büyükşehir belediyesine dönüşen il belediyesinin sahip olduğu her türlü taşınır, taşınmaz malları ve personeli, komisyon kararıyla ilgisine göre büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyeleri ile bağlı kuruluşlar arasında paylaşılır.” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin görev ve sorumlulukları” başlıklı 14 üncü maddesinde; “... Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

...” hükmü bulunmaktadır.

Buna göre, ilgi (a)'da kayıtlı görüşümüze ilişkin eklenecek bir husus bulunmamaktadır. Diğer taraftan 6360 sayılı Kanun ile il özel idarelerinin tüm görev, yetki ve sorumluluklarının büyükşehir belediyelerince yürütüleceğine ilişkin bir hüküm bulunmadığı gibi 6360 sayılı Kanun ile kapatılan il özel idarelerinin 5302 sayılı Kanun ve diğer mevzuatla verilmiş olan yetki, görev ve sorumluluklarının ilgisine göre bakanlıklar, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatı, Hazine, valilikler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları veya ilçe belediyelerince kullanılacağı ve yerine getirileceği hükme bağlanmıştır. Aynı zamanda kapatılan il özel idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları ile personeli de yine aynı Kanun uyarınca ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, büyükşehir belediyesine ve bağlı kuruluşuna veya ilçe belediyesine devredilmiştir.

Sonuç olarak, 5216 sayılı Kanun'da sayılan istisnalar dışında büyükşehirlerde ilçe belediyelerinin şehir içi yollarında yetki ve sorumluluğun ilçe belediyelerinde olduğu, bununla beraber ilçe belediyelerince yollara ilişkin hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırasının belediyenin mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:

Gereęi:

-... Belediye Başkanlığı

Bilgi:

-... Valilięi